

KOMMUNIKATION TILL ÖVERKOMLIGA PRISER FÖR FÖRETAG OCH KONSUMENTER

Informations- och kommunikationsteknik (IKT) och datatjänster är i dag viktigare än traditionella telefonitjänster för både konsumenter och företag. EU har mot bakgrund av den kraftiga ökningen av innehåll på begäran och tillväxten inom 4G/5G infört en lagstiftningsram om telekommunikationer. Denna omfattar alla typer av telekommunikation, inklusive radio- och tv-sändningar. Forskning visar att dessa tjänster bidrar med 86,1 miljarder euro till EU:s BNP varje år, och nya åtgärder kan potentiellt generera ytterligare 40 miljarder euro.

RÄTTSLIG GRUND

Eftersom fördragen inte innehöll några direkta befogenheter inom området elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster härleds den rättsliga grunden på detta område i stället från olika artiklar i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Med tanke på medievarornas och medietjänsternas komplexa karaktär, som varken enbart kan definieras som kulturföremål eller enbart som ekonomiska varor, måste politik utformas med utgångspunkt i denna rättsliga grund. EU får vidta relevanta åtgärder inom ramen för sektorspolitik och övergripande politik, såsom industripolitik (artikel 173 i EUF-fördraget), konkurrenspolitik (artiklarna 101–109 i EUF-fördraget), handelspolitik (artiklarna 206 och 207 i EUF-fördraget), transeuropeiska nät (artiklarna 170–172 i EUF-fördraget), forskning och teknisk utveckling samt rymden (artiklarna 179–190 i EUF-fördraget), tillnärmning av lagarna om teknisk harmonisering eller användning av liknande tekniska standarder (artikel 114 i EUF-fördraget), fri rörlighet för varor (artiklarna 28, 30 och 34–35 i EUF-fördraget), fri rörlighet för personer, tjänster och kapital (artiklarna 45–66 i EUF-fördraget), utbildning, yrkesutbildning, ungdomsfrågor och idrott (artiklarna 165 och 166 i EUF-fördraget) och kultur (artikel 167 i EUF-fördraget).

MÅL

Den tioåriga digitala agendan för Europa är en uppföljning av Lissabonstrategin. Den offentliggjordes 2010 och där fastställdes för första gången den viktiga roll som IKT spelar när det gäller att hjälpa EU att uppnå sina mål. Under 2015 byggde agendan vidare på femårsstrategin för den digitala inre marknaden för att säkerställa en rättvis, öppen och säker digital miljö. Man utgick då från tre pelare, nämligen att ge konsumenter och företag bättre tillgång till digitala varor och tjänster i hela unionen, att

skapa de rätta förutsättningarna för att digitala nät och tjänster ska blomstra och att maximera den digitala ekonomins tillväxtpotential.

År 2020 kom den andra digitala femårsstrategin "Att forma EU:s digitala framtid", som fokuserade på tre centrala mål, nämligen teknik för människor, en rättvis och konkurrenskraftig ekonomi, och ett öppet, demokratiskt och hållbart samhälle. År 2021 följdes den här strategin av "Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet", där EU:s digitala ambitioner för 2030 omsätts i konkret form.

RESULTAT

A. Den digitala inre marknaden

År 2015 offentliggjorde kommissionen sin strategi för en digital inre marknad i Europa ([COM\(2015\)0192](#)), där syftet var att virtuella gränser skulle avlägsnas, digital konnektivitet stimuleras och att konsumenterna lättare skulle kunna komma åt gränsöverskridande innehåll på internet. I januari 2016 antog Europaparlamentet en resolution "[Vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden](#)".

Åtagandet om att främja digital konnektivitet har förnyats i EU:s "[Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet](#)", som en av dess huvudpunkter med fokus på en utbyggnad av infrastrukturen. Enligt meddelandet bör alla hushåll i EU få gigabitkonnektivitet och alla befolkade områden bör täckas av 5G. Dessutom bör produktionen av banbrytande och hållbara halvledare i Europa uppgå till minst 20 % av den globala produktionen och 10 000 klimatneutrala och mycket säkra kantdatornoder bör användas i hela EU. Den 17 januari 2022 lanserade EU sin första kvantdator, ett mycket avancerat tekniskt system som ingår i Jülich Supercomputing Centre i Tyskland.

B. Roamingförordningen

Med roamingförordningen kom bestämmelsen om "roaming som hemma", vilket innebar att tilläggsavgifter för roaming i slutkundsledet avskaffades i EU från och med den 15 juni 2017, samtidigt som det fastställdes pristak för avgifter i grossistledet, på ett sådant sätt att det blev möjligt med både kostnadstäckning och hållbar "roaming som hemma". Förordningen är en del av EU:s landvinningar på den digitala inre marknads område och var i kraft till och med den 30 juni 2022. Med tanke på dess framgång, genom att visa hur EU-medborgarna gynnas av den digitala inre marknaden, föreslogs en ny förordning för att förlänga de nuvarande reglerna med ytterligare 10 år ([COM\(2021\)0085](#)). Den [nya förordningen](#), som offentliggjordes i april 2022, förlänger gratis roaming i hela EU fram till 2032. Den omfattar också förbud mot att påföra konsumenter som överskridit sina roaminggränser tilläggsavgifter som överstiger avgiftstaken för roamingtjänster i grossistledet. EU:s regler för roaming upphörde att gälla för Storbritannien när landet den 31 december 2020 lämnade den inre marknaden.

C. Europeisk kodex för elektronisk kommunikation

Under 2015 och [2016](#) lade kommissionen fram förslag om att reformera EU:s regelverk för telekommunikation, inbegripet den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation, som ska ersätta fyra viktiga direktiv. Den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation ([direktiv \(EU\) 2018/1972](#)), som trädde

i kraft i december 2018, ledde till en modernisering av EU:s nuvarande telekommunikationsbestämmelser. I december 2020 fastställdes dessutom EU-omfattande termineringstaxor för röstsamtal enligt kommissionens [delegerade förordning \(EU\) 2021/654](#), med taxor på 0,07 euro per minut för fasta samtal, som infördes 2022, och 0,2 euro per minut för mobilsamtal, som ska införas senast 2024.

D. Förordningen om integritet och säkerhet

Bättre skydd för konsumenterna och näringslivet säkerställdes med hjälp av följande åtgärder: antagandet av lagstiftning om integritetsskydd (direktiv 2009/136/EG) och dataskydd ([förordning \(EU\) 2016/679](#) och [direktiv \(EU\) 2016/680](#)), förstärkt mandat för Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå^[1], antagandet av [direktiv \(EU\) 2016/1148](#) om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen (NIS-direktivet), förstärkt rätt att byta operatör för fast eller mobil telefoni inom en arbetsdag samtidigt som man behåller sitt gamla telefonnummer, dvs. nummerportabilitet ([direktiv 2009/136/EG](#)), och inrättandet av det gemensamma europeiska larmnumret 112 ([direktiv 2009/136/EG](#)), journumret 116 000 för försvunna barn, journumret 116 111 för barn och journumret 116 123 för emotionellt stöd och en [nätplattform](#) för tvistlösning mellan konsumenter och e-handlare.

Den 16 december 2021 lade kommissionen fram ett förslag till direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen ([COM\(2020\)0823](#)), som syftade till att ersätta och vidareutveckla NIS-direktivet. [Direktiv \(EU\) 2022/2555](#) (NIS 2-direktivet), som offentliggjordes i december 2022, kommer på ett effektivt sätt att säkerställa att cybersäkerhetsnivån i privata och offentliga organisationer är väl anpassad till de aktuella utmaningar som dessa organisationer står inför.

E. Konkurrens- och marknadsregler

Tillgängligare telekommunikationer säkerställdes genom att det infördes konkurrensfrämjande lagstiftning med tydliga och inkluderande bestämmelser, bättre kvalitet, bättre priser och flera tjänster ([den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation](#)), samt genom investeringar i bredbandsnät till stöd för snabba internetjänster, stöd till trådlös teknik som LTE och 5G genom programmet för radiospektrumpolitik, liksom också [genom att harmonisera användningen av frekvensbandet 470–790 MHz i EU](#), så att alla viktiga socioekonomiska drivkrafter ska få internetuppkoppling med kapacitet på gigabitnivå.

För att förbättra överensstämmelsen mellan de nationella regleringsförfarandena främjar Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) ([förordning \(EG\) nr 2018/1971](#)) samarbetet mellan nationella regleringsmyndigheter och kommissionen samt sprider bästa praxis och gemensamma metoder. Det främjar bästa praxis och gemensamma strategier, samtidigt som man undviker inkonsekvent reglering som skulle kunna orsaka snedvridningar på den digitala inre marknaden. Denna uppdaterade lagstiftning uppdrar åt de nationella regleringsmyndigheterna att främja konkurrensen om tillhandahållandet

---

[1]Cybersäkerhetsakten, som inrättades genom [förordning \(EU\) 2019/881](#) den 17 april 2019, upphäver förordning (EG) nr 460/2004 och innebär en betydande omarbeting av byråns mandat och tillämpningsområde. Den utvidgar ansvarsområdet till att omfatta ett bredare spektrum av cybersäkerhetsfrågor, såsom att inrätta en ram för en europeisk cybersäkerhetscertifiering av IKT-produkter, IKT-tjänster och IKT-processer och utvidgar rollen när det gäller att stödja medlemsstaterna i hanteringen av cybersäkerhetshot och cybersäkerhetsattacker.

av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, liksom också att fastställa vilka principer som ska ligga till grund för deras verksamhet, dvs. oberoende, opartiskhet, transparens och rätten att överklaga.

Den 23 november 2022 antog parlamentet och rådet [direktiv \(EU\) 2022/2380](#) om införande av en "gemensam laddningslösning" för bland annat mobiltelefoner, surfplattor, hörlurar och bärbara navigationssystem från och med 2024. Samma harmonisering kommer också gradvis att gälla för bärbara datorer senast 2026. Direktivet syftar till att främja teknisk innovation, motverka marknadsfragmentering och minska miljöpåverkan av att producera laddare.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Parlamentet förespråkar en handfast och avancerad IKT-politik och har varit mycket aktivt med att anta rättsakter på detta område för att öka nyttan för konsumenterna och näringslivet.

Parlamentet har påmint om att spektrumet från den "digitala utdelningen" måste användas för att åstadkomma bredband för alla EU-invånare och har betonat att det krävs ytterligare åtgärder för att säkerställa allmänt utbredd och snabb tillgång till bredband samt [digital kompetens och digitala färdigheter för alla medborgare och konsumenter](#). Parlamentet vill likaså [betona vikten av en säker cyberrymd](#), som ska garantera ett gediget skydd för den personliga integriteten och de medborgerliga friheterna för konsumenterna och näringslivet i en digital miljö. Samtidigt har parlamentet med kraft ställt sig bakom teknikneutralitet, "nätneutralitet" och "nätfrihet" för unionsmedborgare.

Parlamentet konsoliderar systematiskt dessa garantier genom lagstiftning. Parlamentet spelar en nyckelroll för att få bort hindren på den digitala inre marknaden och modernisera EU:s telekommunikationsbestämmelser för dagens digitala och datadrivna produkter och tjänster, [för att digitaliseringen ska bli till större nytta för konsumenterna och näringslivet](#). Några exempel: [direktiv 2014/61/EU](#) om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och [förordning \(EU\) nr 910/2014](#) om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden, vilka har som syfte att det ska gå lättare att bedriva elektronisk affärsverksamhet. Parlamentet har bemött kommissionens förslag genom att stödja en modernisering av [upphovsrättslagstiftningen](#) och en uppdatering av [unionslagstiftningen om audiovisuella medietjänster](#).

Dessutom har parlamentet med framgång slutfört lagstiftningsarbetet med reformen av uppgiftsskyddet med [direktiv \(EU\) 2016/680](#) och [förordning \(EU\) 2016/679](#). Parlamentet har genomfört ett intensivt lagstiftningsarbete med anledning av de förslag som presenterats som en uppföljning av strategin för den digitala inre marknaden och av sin [resolution om vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden](#). Parlamentet har också antagit en [resolution om internetkonnektivitet för tillväxt, konkurrenskraft och sammanhållning: ett europeiskt gigabitsamhälle och 5G](#), för att gynna tidtabellen för 5G-utbyggnaden med syfte att underlätta internetanslutning för konsumenterna och näringslivet.

En [studie](#) från 2019 visade att telekommunikationstjänster varje år bidrar med 86,1 miljarder euro till EU:s BNP, med potential att bidra med ytterligare 40 miljarder euro genom ny lagstiftning. Dessutom har [en studie om den nya utvecklingen inom området digitala tjänster](#) visat att framsteg i riktning mot 6G kommer att vara avgörande för EU:s företag och konsumenter.

Mer information om dessa ämnen finns på webbplatserna för utskottet för den [inre marknaden och konsumentskydd](#) och utskottet för [industrifrågor, forskning och energi](#).

Kristi Polluveer / Christina Ratcliff / Jordan De Bono / Barbara Martinello
12/2023

